

НАША розмова із начальником райвідділу культури Валентиною Міцutoю розпочалася з приємних повідомлень. Самодіяльні митці району саме активно готувалися до районного огляду-конкурсу колективів художньої самодіяльності. Це вже в'яте проводиться таке районне свято, тому й назву підшукали своєрідну – "Веселики Поліс-

приватних фірм, і місцевість навколо відразу почала набирати привабливого вигляду: засипано ями, висаджено вербички.

За словами Валентини Міцуті, такі районні свята завжди поживляють культурно-мистецьке життя. Адже перед цим проведено кушові огляди-конкурси колективів художньої самодіяльності. Ре-

клубах, до різних свят чи всенародних дійств готуються концерти, вшанування кращих людей села, ветеранів. Пам'ятним для мешканців Новаків залишилося, наприклад, свято села, на якому водночас пошанували старожилів, молодят, які стають на рушничок щастя, новобранців до українського війська. Сільська рада, чим змогла,

Така фінансова підмога – дуже на часі. Адже за попередні роки в районі справді багато чого втрачено, зокрема, із 60 бібліотек, які ще діяли в 1996 році, залишилося "в строю" 46. Про активний вплив на громадське життя окремих із них теж доводиться говорити з певним сумнівом. Основна біда – в оплаті праці працівників, відпливу фахівців, як правило, найбільш кваліфікованих. У районі сьогодні лише 26 працівників культури працює на повні ставки, тоді як на 0,5 та 0,25 ставки – відповідно 70 та 76 чоловік. А що таке 0,25 ставки в грошовому виразі? Це 18-20 гривень. Окрім того, у попередні роки ці мізерні суми тривалий час не виплачувалися. Заклади культури, передусім на віддалених, так званих бригадних селах, були залишені, по суті, напризволяще. Добре, якщо в бібліотеках працювали й досі працюють такі ентузіасти своєї справи, як Іван Катрук із Нетреби, Ольга Ребій із Рафалівки, Наталія Сиротук із Половлі. Вони самі не можуть жити без друкованого слова, при потребі самотужки розносять книги для читачів, бережуть бібліотечний фонд, який практично не поповнюється.

Щоб знову не починати

Культура

з хати – читальні

Кожен третій бібліотечний і клубний працівник у Володимирецькому районі сьогодні трудиться на чверть ставки. За останні кілька років у селах зачинили двері 14 бібліотек. Чи можливий за таких умов нормальний розвиток культури? На ці запитання самі володимирчани відповідають неоднозначно.

ся". Веселиками у краї називають журавлів. Як мені пояснили, "Веселики Полісся" – це один із культурно-мистецьких заходів, який має засвідчувати, що в районі не тільки потерпають від чорнобильського лиха та викликаних ним негативних процесів, а й свято бережуть, розвивають народні традиції, люблять пісню, танок, книгу. На свято, як правило, запрошують гостей із сусідніх районів, а коли дозволяють кошти, то й із Білорусі. Принаймні це практикувалося раніше.

Звісна річ, підготовка до масштабного (беруть участь практично всі сільські та селищні ради) мистецького свята визначала і настрої учасників наради працівників культури, які того дня зібралися в кабінеті начальника райуправління. Свято проводиметься в парку відпочинку Володимирця. Останнім часом селища рада й тут багато зробила для озеленення, наведення елементарного санітарного порядку. Споруджено пам'ятний знак воїнам-афганцям, заасфальтовано чі полагоджено доріжки. Водойму з прилеглою територією на краю парку

зонанс про аналогічний огляд у Заболотті, організовані п'ятьма сільськими радами в березні цього року, й досі відчувається в районі. Саме мистецьке дійство в будинку культури Заболоття тривало... шість годин. Сільський голова Леся Назарчук разом із керівником тодішньої селянської спілки Петром Мартинюком потурбувалися і про матеріальну базу, забезпечення співочих і танцювальних гуртів усім необхідним. Тому огляд-конкурс справді став мистецьким святом.

Незважаючи на відчутні економічні труднощі, про які мова піде пізніше, не затухає, а планомірно розвивається культурно-мистецька галузь у селах Каноницької сільради (сільський голова Іван Симха), Полицької (Олександра Фейцер), Балаховицької (Леонід Тригуба), Новаківської (Володимир Троневиц). Звичайно, якісь масштабні заходи (наприклад, як то було раніше: поїхати з концертом в турне по селах району, завітати до друзів у Маневичький район Волині чи в Білорусь) зараз організувати не завжди вдається. Але співучі голоси

допомогла ветеранам. Узагалі ж на такі заходи затрачається не так уже й багато грошей, головне – люди відчувають ритм нашого стрімкого життя, залучаються до масових дійств, відчувають свою безпосередню причетність до того, що відбувається навколо.

Відродно, що розвитку культури останнім часом більше уваги приділяє районна рада. На недавній сесії "культурне" питання набуло окремої розмови, навіть вилілося в своєрідну дискусію. Депутати зуміли переконати один одного, що, урізаючи в цій галузі, вони зрештою не економитимуть, а програватимуть, залишатимуться через певний час ще в скрутнішому становищі. Це засвідчив гіркий досвід минулих років, коли на заклади культури, образно кажучи, дивилися тільки з фасаду. Сесія райради помітно збільшила асигнування на культуру: на нинішній рік виділено 116 тисяч гривень замість 71 тисячі у минулому році. Окрім цього, для Володимирецького району на розвиток клубної і бібліотечної справи понад 90 тисяч гривень виділяється

Хотіли в районі того чи ні, але подекуди вже гостро поставало питання, чи не почнуться із часом своєрідні "лікбези" з хат-читалень. Культура в районі, як і загалом у країні, функціонувала на "залишковому принципі". По суті, порушувалося конституційне право громадян на доступ до інформації, друкованого слова. Селянин не винен, що народився і проживає у так званому "бригадному селі". А саме там розчерком пера міністерських чиновників зліквідували бібліотеки. Що ж почитати, де дістати необхідну книгу молоді, пенсіонерів, котрий не має змоги сходити за 7–10 кілометрів у сусіднє село?

(Закінчення на 2-й стор.)

(Закінчення.
Поч. на 1-ій стор.).

АНАЛОГІЧНИЙ критичний стан назрівав і в системі клубних закладів культури. Матеріальну базу в районі зберегли: на даний час діє 44 клубні установи із 48, які працювали раніше. Одначе,

Щоправда, сьогодні часто говорять ще про один надійний засіб виходу з матеріальної скрути – шукати спонсорів. Як на те, Володимирецький район – саме з тих регіонів, де на спонсорство і меценатство не розженешся. Відсутність міцних, ефективно діючих підприємств позна-

ники відчутно допомагали селу будматеріалами. Сьогодні, як не прикро, про це згадують усе рідше й рідше. Можливо, тому, що будматеріали скоріше потрібні на дачі, аніж для закладів культури?

Сьогодні в районі робиться тільки перший крок для того, щоб принаймні призупи-

клубу та бібліотеки. Утім, тут виникає інша проблема: де піддрукати кваліфікованого спеціаліста, котрий би зміг, як мовиться, й танцювальний гурт організувати, й порадити читачу, яку книгу почитати? У селі Жовкинці такого фахівця вже підшукали – Наталію Власову, яка свого часу закінчила Дубенське культосвітнє училище. Аналогічну суміщену посаду (відповідно й оплата більша) затверджують в селі Чаква.

Мова, звичайно ж, про ентузіастів. Не всі мають бажання за порівняно невисоку оплату брати на себе відповідальні обов'язки, зокрема займатися ремонтами закладів культури, які потребують і коштів, і клопотів. Відрадно, що в районі працівники культури за сприяння місцевої влади твердо націлені на те, щоб культурна сфера зробила відчутний крок вперед, щоб уже в недалекому майбутньому клуби, бібліотеки стали повноправними, життєдіяльними "вогнищами культури", куди можна піти не лише на якісь збори, а й змістовно відпочити, відчути насолоду від спілкування з мистецтвом.

Іван КИДРУК.

Щоб знову не починати з хати-читальні

за словами начальника райвідділу культури. 36 закладів культури зараз потребують ремонту. Своїми силами ці приміщення не завжди вдається довести до належного вигляду, нормальної роботи. Щоправда, поліпшене фінансування дало змогу провести поточний ремонт, торік на це використали 63 тисячі гривень. Придбано будматеріали для складніших ремонтів у Каноничах, Озері та деяких інших селах. Однак заклади в ряді сіл, передусім Собіщицях, Хиночач, знаходяться у край плачевному стані, власними силами сільвиконкоми тут біди не зарадять.

Чається й на формуванні бюджету, годі вже й натякати про допомогу культури. І все ж таки, за словами Валентини Міцуги, вони посилено шукають спонсорів і знаходять їх. З числа таких надійних помічників – місцевий молокозавод, райагробуд, держлісгоспи, АТП – 15644, відгукуються навіть окремі підприємства з Рівного. Правда, в останні роки чомусь не відчувається допомога Рівненської АЕС. Раніше між господарствами і колективами РАЕС та управлінням будівництва станції укладалися прями шефські зв'язки, атомобудівці й експлуатацій-

нити руйнування, закриття закладів культури, як це, на жаль, на очах у всіх чинилося попередніми роками. Асигнування на галузь зросли майже на чверть, хоч це далеко від потреби. Тільки для того, щоб перевести весь контингент працюючих у сфері культури району на повноцінну оплату (тобто 100 відсотків), потрібно не менше 500 тисяч гривень. Такої суми, хоч би які райдужні плани не виношували, в районному бюджеті не вкороять. У відділі культури йдуть іншим шляхом: у закладах, де є можливість, суміщають посади завідувача